

PATVIRTINTA

Vilniaus „Ateities“ mokyklos
direktoriaus 2026 m. sausio 16 d.
įsakymu Nr. V-5

VILNIAUS „ATEITIES“ MOKYKLOS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO

TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus „Ateities“ mokyklos ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ugdymo ne mokyklos aplinkoje formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei turiningam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamos sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau kaip kas dvi savaites. Mokyklos nuolatinio vykimo į fizinio ugdymo pamokas, organizuojamas sporto aikštynuose, reglamentuoja vidaus teisės aktai.
2. Siekiant Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios programos) nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas muziejuje, galerijoje, teatre, parke, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos mokslų ir kūrybiškumo (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centre ar kitose mokymuisi tinkamose aplinkose.
3. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje organizuojamas, kai dalyko ar kelių dalykų bendrojoje programoje numatytiems tikslams pasiekti būtina užtikrinti sąlygas, kurios padėtų mokiniams geriau įsisavinti mokymosi turinį, įgyti praktinės patirties ir išbandyti įvairius mokymosi kontekstus. Siekiant užtikrinti ugdymo ne mokyklos aplinkoje veiksmingumą, mokiniams organizuojamos aktyvios ugdomosios ir pažintinės veiklos ir vertinama mokymosi pažanga.

II SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo formos:

- 4.1. ne mokykloje organizuojama, tiesiogiai su dalyko bendrosios programos įgyvendinimu susijusi ugdomoji veikla. Tokios veiklos gali būti vykdomos muziejuose, STEAM atviros prieigos centruose, parkuose ar kitose erdvėse;
- 4.2. papildoma pažintinė veikla ar išvyka, padedanti siekti bendrojoje programoje numatytų tikslų, organizuojama šiais būdais:
 - 4.2.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

4.2.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

4.2.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

4.2.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

4.2.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

4.2.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

4.2.7. kitos mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.

5. Ugdomosios ir pažintinės veiklos, organizuojamos ne mokyklos aplinkoje, trukmė gali būti:

5.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

5.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

5.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

6. Ugdomosios ir pažintinės veiklos ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamos:

6.1. artimoje aplinkoje (vidinis mokyklos kiemas, mokyklos stadionas);

6.2. Vilniaus mieste;

6.3. kitame mieste ar kitoje savivaldybėje (šalies viduje);

6.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDymo NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

7. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su mokyklos vadovu ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

7.1. tikslingumą – numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

7.2. mokinių saugumo – numatyti priemones mokinių saugumui esant ne mokyklos aplinkoje užtikrinti;

7.3. įtraukumo – siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

7.4. ekonomiško – įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalausti ši veikla ir ar mokykla gali juos skirti;

7.5. rizikų tikimybės – apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

8. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

- 8.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;
- 8.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti planuojamos ne mokyklos aplinkoje veiklos kontekstą;
- 8.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;
- 8.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;
- 8.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;
- 8.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

9. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimas:

- 9.1. atsakingas asmuo išvyką organizuoja vienai klasei (grupei), dalyvių iš kitų klasių nerenka (išskyrus projektus, išvykas į laboratorijas ir užsienį);
- 9.2. atsakingas asmuo ugdomasias išvykas ugdymo proceso metu gali organizuoti ne daugiau kaip 3 dienas per mokslo metus, tačiau ne daugiau kaip 2 dienas iš eilės (įskaitant ir keliones į užsienį). Organizodamas išvyką atsakingas asmuo gali rinkti dalyvius iš paralelinių, jaunesnių ar vyresnių klasių (lyginant klases pagal mokinių amžių). Į šias dienas neįskaičiuojamas mokinių atostogų laikas, poilsio dienos, tradicinės veiklos, numatytos ugdymo veiklų kalendoriuje, bei išvykos birželio mėnesį pagal Mokyklos birželio mėnesio veiklų planą;
- 9.3. klasės vadovui ir dalyko mokytojui rekomenduojama išvykas ne mokyklos aplinkoje organizuoti laisvu nuo pamokų metu arba tomis dienomis, kai yra mažiausiai pamokų;
- 9.4. suderinus išvykos planą su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, apie planuojamą išvyką ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas informuojami dalykų mokytojai, pateikiamas preliminarus išvykstančių mokinių sąrašas;
- 9.5. pasikeitus vykstančių mokinių skaičiui, išvykos dieną el. dienyne tikslinamas vykstančių mokinių sąrašas.

10. Mokinių lankomumo žymėjimas:

- 10.1. mokytojai mokiniams, dalyvaujantiems ugdymo procese kitokia nei pamoka forma pagal direktoriaus įsakymą, elektroniniame dienyne nežymi „n“ raidžių;
- 10.2. mokytojai, gavę išvykos vadovo informaciją apie mokinius, kurie buvo įtraukti į išvykstančiųjų sąrašą, tačiau išvykoje nedalyvavo, el. dienyne ugdytinių neatvykimą žymi „n“ raide.

11. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje fiksavimas el. dienyne:

- 11.1. mokytojas veiklas, susijusias su ugdymu ne mokyklos aplinkoje, fiksuoja el. dienyne: pamokų tvarkaraštis/pamoka/pamokos tipas/pamoka už mokyklos ribų; pamokos temoje – nurodoma vieta, kurioje vyko pamoka, veiklos pavadinimas ir direktoriaus įsakymo registracijos numeris ir data;
- 11.2. jeigu klasė visą dieną buvo išvykusi, o tą dieną pagal tvarkaraštį turėjo vykti 6 pamokos, visi dalyko mokytojai pažymi pamoką už mokyklos ribų ir pamokos temoje nurodo direktoriaus įsakymo registracijos numerį ir datą;
- 11.3. jeigu išvykoje dalyvauja ne visa klasė, o dalis mokinių lieka pamokoje, dalyko mokytojas el. dienyne pamokos temoje įrašo vykdomos pamokos temą. Taip pat įrašo pamokos temą mokiniams,

dalyvaujantiems išvykoje, nurodydamas: „pamoka už mokyklos ribų“ ir direktoriaus įsakymo registracijos numerį ir datą.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

12. Organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, skiriami atsakingi ir lydintys asmenys. Lydintys asmenys gali būti mokyklos darbuotojai: mokytojai, mokinio padėjėjai, specialistai, kurių funkcijas apibrėžia mokyklos vadovas. Planuojant trumpalaikes ir visos dienos ugdomasias ar pažintines veiklas šalies viduje, lydinčių asmenų skaičius skiriamas laikantis toliau nurodytų rekomendacijų. Jei ugdomosiose veiklose dalyvauja daugiau mokinių, proporcingai didinamas lydinčių asmenų skaičius. Jeigu dalyvauja:

12.1. mažiau nei 24 mokiniai, besimokantys pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas atsakingas asmuo ir vienas lydintis asmuo;

12.2. mažiau nei 30 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas atsakingas asmuo ir vienas lydintis asmuo;

12.3. įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą ar viršijus 30 mokinių skaičių ir kitas aplinkybes, mokyklos vadovas gali skirti ir daugiau lydinčių asmenų.

13. Planuojant ilgesnes nei vienos dienos ugdomasias ir pažintines veiklas šalies viduje ir užsienyje mokiniams iki 16 metų, skiriamas vienas atsakingas asmuo ir du lydintys asmenys. Jei vyksta daugiau mokinių, nei nurodyta Aprašo 12.1 ir 12.2 papunkčiuose, proporcingai didinamas šiuose papunkčiuose nurodytas lydinčių asmenų skaičius;

13.1. atsižvelgiant į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali būti nustatomas didesnis arba mažesnis lydinčių asmenų skaičius, nei nustatyta 12.1–12.3 punktuose.

14. Planuojant trumpalaikes ugdomasias veiklas artimojoje aplinkoje, mokiniams iki 16 metų mokyklos vadovas, įvertinęs aplinkybes, gali skirti tik atsakingą asmenį be lydinčio asmens, jei dalyvaujančių mokinių skaičius neviršija 24 pradiniam ir 30 pagrindiniame ugdyme.

15. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos ne ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės išvykos.

16. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

16.1. mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo:

16.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą;

16.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai veiklai;

16.1.3. skiria ir tvirtina lydinčiuosius asmenis;

16.2. atsakingas asmuo:

16.2.1. užpildo ugdomųjų ar pažintinių veiklų prašymą (1 priedas) ir numato parengiamuosius darbus. Parengtą veiklų prašymą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki jų pradžios suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui ir pateikia mokyklos administratoriui;

16.2.2. prieš kiekvieną išvyką, atsižvelgdamas į išvykos vietą, el. dienyne pažymi, kad praveistas mokinių elgesio taisyklių instruktažas;

16.2.3. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti; jei planuojama vykti į užsienio šalį, susipažįsta su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį;

16.2.4. priima vadybinius sprendimus, reikalingus ugdymui ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

16.2.5. ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas per el. dienyną mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) pateikia suplanuotų veiklų planą;

16.2.6. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

16.2.7. pats dalyvauja išvykoje ir užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir mokinių saugumą;

16.2.8. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi mokykloje nustatytų procedūrų (prašymo pateikimas, suderinimas su lydinčiu asmeniu ir direktoriaus pavaduotoju ugdymui, mokinių supažindinimas su saugaus elgesio taisyklėmis);

16.2.9. jei planuojama vykti į užsienio šalį, pateikia detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

16.2.10. kai planuojama vykti į užsienio šalį, susipažįsta su būtina mokinių saugumui užtikrinti informacija;

16.2.11. jei reikalinga, organizuoja vizos gavimo procedūras;

16.2.12. atsakingam asmeniui netaikomas reikalavimas turėti gido profesinę kvalifikaciją;

16.3. klasės vadovas:

16.3.1. kiekvienų metų rugsėjo mėnesį supažindina mokinius su mokinių elgesio taisyklėmis pasirašytinai;

16.3.2. pasirašytus instruktažo lapus įdeda į klasės mokinių asmens bylų segtuvą;

16.4. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

16.4.1. raštišką atsakingo asmens informavimą el. dienyno pranešimu apie vaiko ligą ar kitą priežastį, dėl kurios mokinyš nedalyvauja ugdymo ne mokyklos aplinkoje veiklose;

16.4.2. su veiklų įgyvendinimu susijusių išlaidų apmokėjimą;

16.4.3. būtiną informaciją apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims;

16.5. mokiniai atsakingi:

16.5.1. už dalyvavimą organizuojamoje veikloje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl pagrįstų priežasčių (jei veikla vykdoma pamokų metu);

16.5.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Ugdymui ne mokyklos aplinkoje organizuoti naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu

Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

18. Mokinio mokymosi laikas dalyvaujant ugdomojoje ar pažintinėje veikloje, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

19. Ugdytas ne mokyklos aplinkoje organizuojamas per visus mokslo metus, atsižvelgiant į Mokyklos strateginius tikslus ir Bendrųjų programų turinį.

20. Aprašas gali būti keičiamas (koreguojamas) atsižvelgiant į pasikeitusius teisės aktus ar Mokyklos bendruomenėje priimtus naujus susitarimus.

PRIEDAS.